

Kardiofarmakologija u trudnoći

Prof. dr Goran Rađen

Uvod

- **KVB su najčešći uzrok indirektnog mortaliteta majke tokom trudnoće**
 - javlja se kod 1-2% trudnoća¹
 - Uzroci: RHD; HSS; IBS i kardiomiopatije²
 - odgovorne za oko **15.5%** smrti žena u SAD¹
- **Uzroci**
 - starija životna dob prvorotki
 - raste broj žena sa KV faktorima rizika: gojaznost, hipertenzija, DM
 - porast broja žena reproduktivne dobi sa USM
- **ROPAC (Registry of Pregnancy and Cardiac Disease)**
 - 1/3 žena koristi KV lekove u trudnoći
 - β blokatori, antitrombocitni lekovi i diuretici
- **Poseban izazov:** **izmenjena farmakokinetika** leka u trudnoći
- Većina podataka o bezbednosti Th: observacione studije i mišljenja eksperata

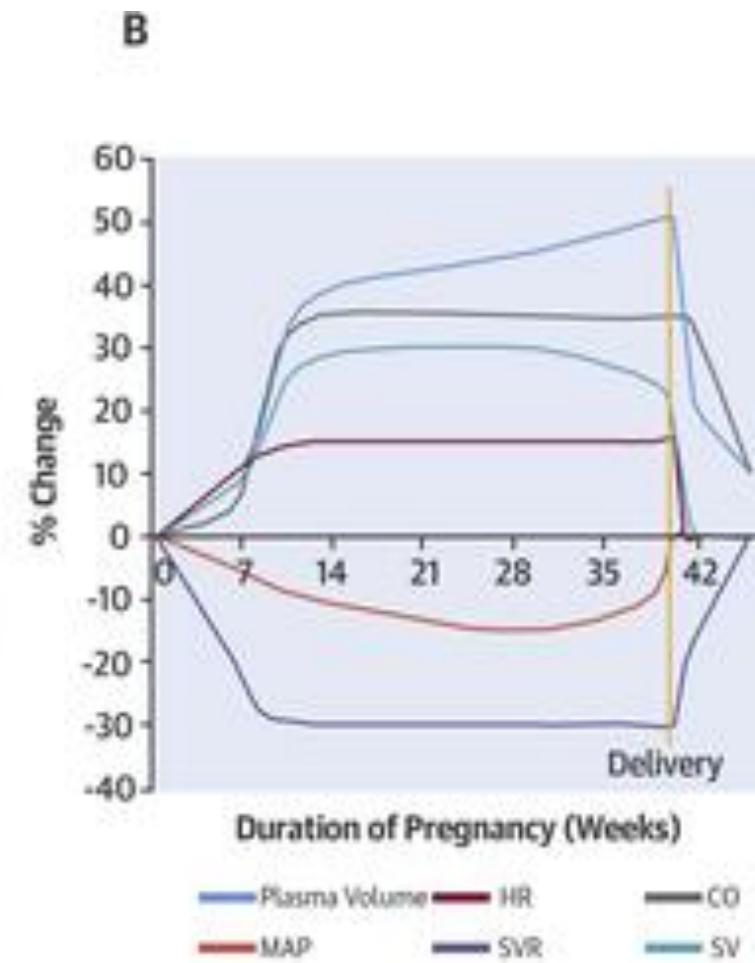
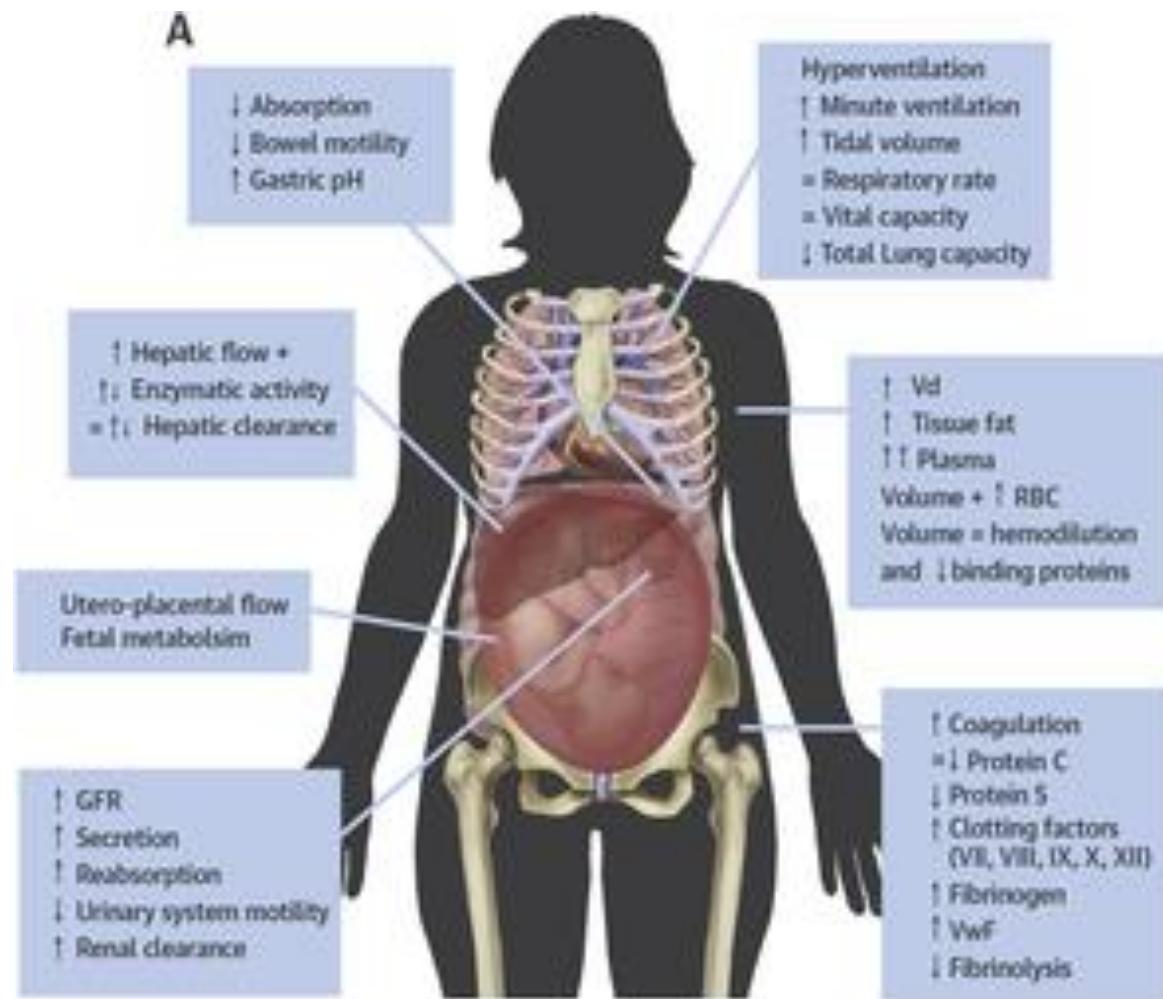

Opšti principi propisivanja lekova u trudnoći

- Ne postoji lek 100% siguran u trudnoći
- Rizik vs benefit
- Kontrola osnovnog oboljenja kao što su arthritis, astma, epilepsija, IBD poboljšava neonatalne ishode
- Limitirani podaci za brojne lekove
- Više podataka ima o starijim generičkim lekovima
- Cilj: minimizirati ekspoziju leku – kada god je moguće monoterapija
- Najveći rizik za fetus je tokom organogeneze, ali lekovi mogu imati štetne efekte u bilo kom period gestacije

“Drugo stanje” - Šta je različito?

Promenjena fiziologija može uticati na farmakokinetiku u trudnoći

- Povećan volumen distribucije za 50%
- Povećan bubrežni i jetreni klirens
- Izmenjena aktivnost enzima jetre i Faze I: oksidacija, redukcija, hidroliza I Faze II: konjugacija i citohrom P450
- Smanjeno vezivanje za proteine
- Mučnina i povraćanje
- Usporeno pražnjenje želuca i smanjen motilitet
- Porast želudačnog pH

Teratogeni

Hemiske substance koje mogu indukovati malformacije tokom razvoja

Teratogeni lekovi:

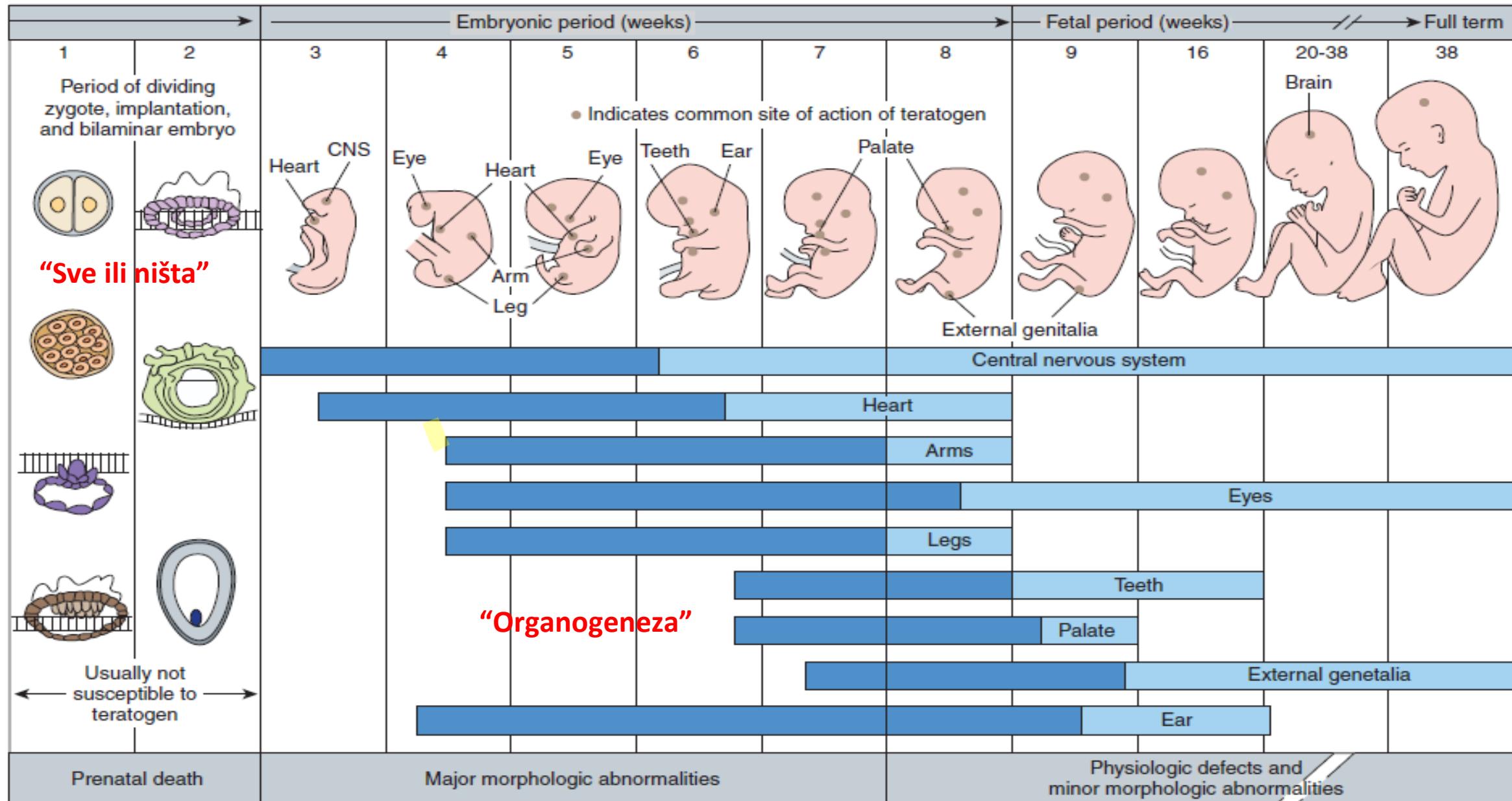
- Karbamazepin
- Citotoksična hemoterapija
- DES
- Isotretinoin i Etretinat
- Litium
- Metimazol
- Misoprostol
- Phenitoin
- Talidomid
- Trimetoprim
- Valproična kiselina
- Warfarin
- ACE inhibitori

Talidomidska tragedija: placenta nije perfektna barijera za lekove date majci

Malformations due to maternal ingestion of thalidomide
(Schardein 1982 and Moore 1993).

Periodi gestacije

Kategorizacija lekova prema stepenu rizika primene u trudnoći (FDA)

A	Kontrolisane studije pokazale nema rizika po fetus
B	Nema dokaza rizika po fetus: proučavanja na životinjama nisu pokazala rizik, kao ni iskustva primene na ljudima
C	Rizik se ne može isključiti: nema studija u humanoj primeni, a istraživanja na životinjama pokazuju rizik po fetus ili nedostaju. Ipak, potencijalni benefiti mogu opravdati potencijalni rizik
D	Pozitivni dokaz rizika: istraživački i postmarketiški podaci pokazuju rizik po fetus. Ipak potencijalni benefiti mogu nadmašiti rizike
X	Kontraindikovani u trudnoći

Problem:
Niska korelacija sa rizikom

CENTRAL ILLUSTRATION: Cardiovascular Medications in Pregnancy

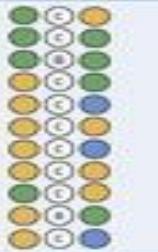
Arrhythmias

Adenosine
Metoprolol/prropranolol
Digoxin
Lidocaine
Verapamil
Diltiazem
Procainamide
Sotalol
Flecainide
Propafenone
Amiodarone

Hypertension

Labetalol
Nifedipine
Alpha-methyldopa (oral)
Hydralazine
Nitroglycerin
Nitroprusside
Isosorbide dinitrate
Amlodipine
Furosemide
Hydrochlorothiazide
Clonidine

Heart Failure

Metoprolol
Carvedilol
Furosemide
Bumetanide
Dopamine
Dobutamine
Norepinephrine
Hydralazine
Nitroglycerin
Isosorbide dinitrate
Torsemide
Metolazone

Anticoagulants/Antiplatelets/ Thrombolytics

Anticoagulants
Warfarin
Unfractionated Heparin
Enoxaparin
Fondaparinux
Argatroban
Bivalirudin
Antiplatelets:
Aspirin (low dose)
Clopidogrel
Prasugrel
Ticagrelor
Thrombolytics:
Alteplase
Streptokinase

Pulmonary Hypertension

Iloprost
Epoprostenol
Sildenafil
Treprostinil

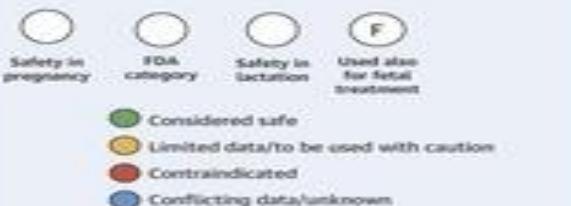
Contraindicated in Pregnancy

Atenolol
ACE-I class
ARB class
Aldosterone antagonists
Statins class
DOACs
ERAs (e.g. bosentan)

captopril, benzazepril, and enalapril are considered safe during lactation.

*variable designation according to specific drug.

Halpern, D.G. et al. J Am Coll Cardiol. 2019;73(4):457-76.

Izvori informacija

- Referentni udžbenici
 - Lekovi u trudnoći i laktaciji (Briggs)
 - Toksikologija majka-fetus (Koren)
- Kompjuterske baze podataka
 - Reprotox
 - TERIS
 - www.embryotox.de (Nemačka)
 - www.safefetus.com (Engleska)
- Informacioni servisi o teratogenima
 - Motherisk Program
 - FRAME Program
- 2015. FDA usvojila
 - PLLR (Pregnancy and Lactation Labeling Rule)

Koji lek za koju bolest

Antiaritmjski lekovi

Supraventrikularna tahikardija (SVT)

Stanje

Akutna PSVT

Adenozin IV / Verapamil IV / Metoprolol IV

Hronična SVT

Oralno Digoxin / β blokatori : Metoprolol / Propranolol
II linija Th: Sotalol / Flekainid / Propafenon

AF

β blokatori i LMWH

Lek izbora

Ventrikularna tahikardija (VT)

Stanje

Akutna VT sa stabilnom HD

Sotalol IV / Prokainamid IV

Akutna VT sa nestabilnom HD

Amiodaron IV

Urođeno dug QT interval

β blokatori

Idiopatska VT sust

Oralno β blokatori: Metoprolol / Propranolol ili Verapamil
II linija Th: Sotalol / Flekainid / Propafenon

Lek izbora

Srčana slabost i IBS

Bolest

Srčana slabost

Plućni edem

Angina pectoris

Infarkt miokarda

Terapija izbora

β blokatori; Hidralazin i Nitrati umesto ACE inhibitora

NTG IV; Diuretici: Furosemid i Hidrochlortiazid

β blokator; Nitrati

NTG IV; Nefrakcionisani heparin; LMWH; ASK < 100 mg/dan

Hipertenzija u trudnoći

Target KP: < 140/90 mmHg

Stanje

Blaga hipertenzija

Akutno nastala teška hipertenzija

Hipertenzivna kriza

Preklampsija/ Eklampsija

Terapija izbora

Metil Dopa; α - β blokator: Labetalol

II linija TH: Antagonisti Ca++: Nifedipin per os

NTG IV; Diuretici: Furosemid i Hidrochlortiazid; Nifedipin

Na nitroprusid IV: NTG IV; Urapidil

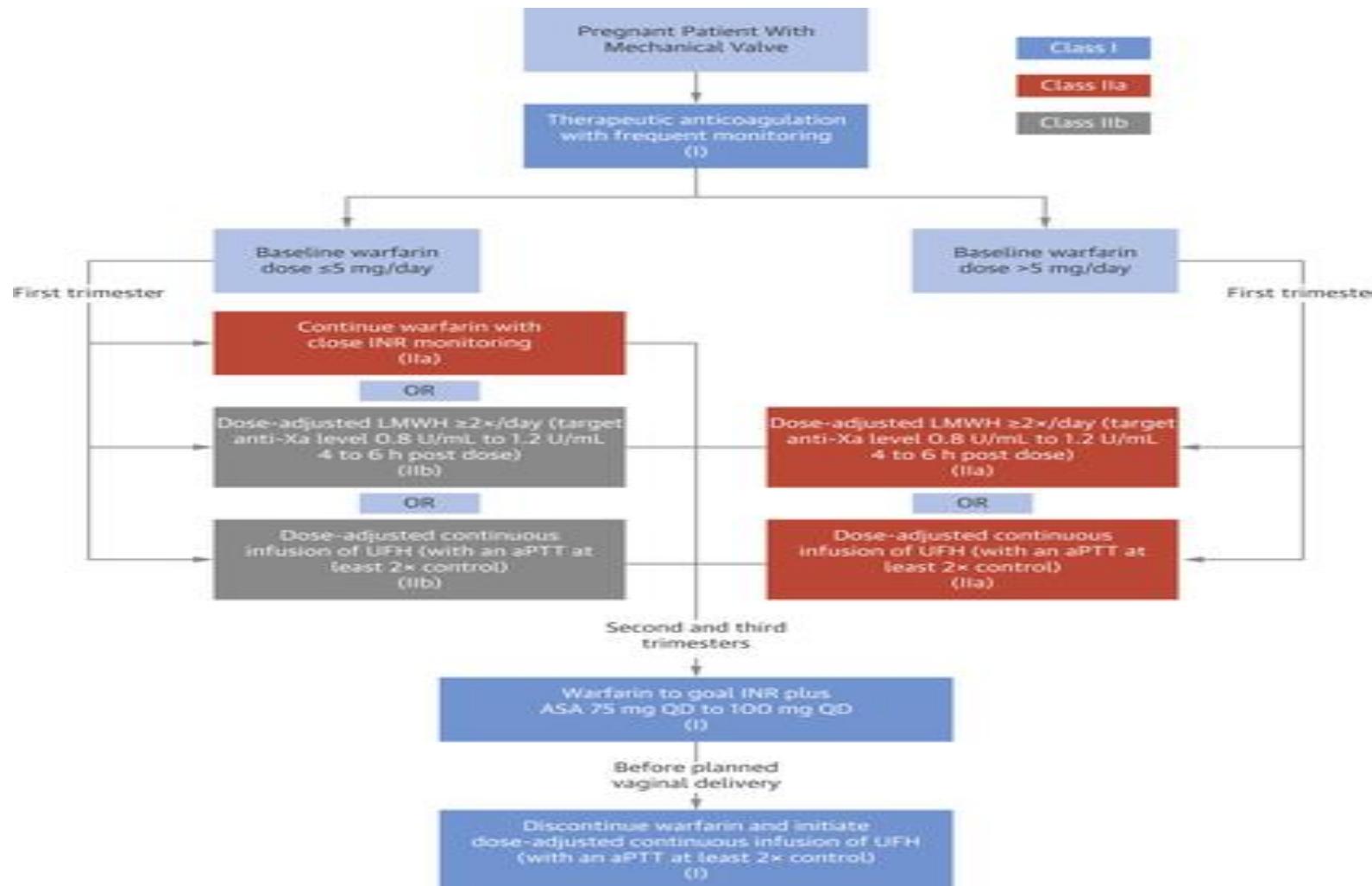
NTG IV

Diuretici se ne preporučuju zbog redukcije protoka ka placenti

Antikoagulantna terapija

Za VTE: LMWH

Prikaz slučaja

- BD, 10 god; USM: veliki ASD I rascep mitralnog kuspisa
- U 11. god urađena KH Op: perikardni patch VV na MP
 - AV blok III stepena
 - Implantiran trajni DDDR PM
 - AK Th: Farin i redovne kontrole rada PM
- U 23. god reimplantacija trajnog PM
- U 28. godini neplanirana trudnoća
 - Nakon 6. NG saznaće da je trudna, do tada na Farinu (2mg prosečna doza)
 - UZ srca: EF 60%, LP 45 mm, MVA 1.3 cm², RV 34 mm
 - U dogовору гинеколога и кардиолога одлучila da zadrži trudnoću
 - Prevedena na LMWH sa striktnom kontrolom anti Xa naredna 3 meseca
 - Metoprolol 50 mg zbog palpitacija i SVT
 - Vraćena na Farin 15-36. NG kada je prevedena na LMWH
 - SC uz Ab profilaksu u 38. NG: zdravo muško dete
- Dečak danas ima 12 godina, majku čeka zamena PM i VV

Infektivni endokarditis

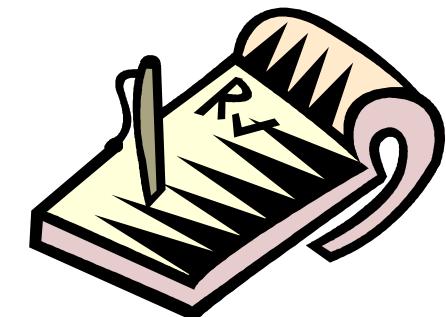
- Relativno retko se javlja 1/100.000
- Predisponirajući faktori:
 - Prisustvo VV
 - Istorija prethodnog IE
 - USM
- Terapija izbora:
 - Penicilin
 - Ampicilin
 - Amoksicilin
 - Eritromicin
 - Mezlocilin
 - Cefalosporini

Imajte na umu...

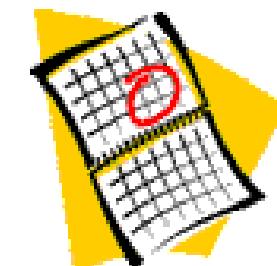
Nenamerno izlaganje

- 1/2 trudnoća je neplanirana
- Teratogeni potencijal trebalo bi razmotriti i objasniti ženama u vreme propisivanja leka
 - <50% žena ne zna da su trudne do 4. nedelje, a ~20% još uvek ne zna do 8. nedelje

Vreme izlaganja (osetljiv period)

- Period „sve ili ništa“.
- *Organogeneza*
- „Izbegavajte давање лека током 1. тримесец“
- Razvoj mozga
- Doza leka (prag, doza-odgovor)
- Genetska podložnost

Generalne preporuke upotrebe lekova u trudnoći

- Smanjite upotrebu lekova: **samo neophodni i u najkraćem mogućem trajanju**
- Poželjniji lekovi koji su duže u upotrebi od novijih alternativa
- Izbegavajte kombinacije lekova
- Spisak lekova koji su povezani sa neželjenim efektima kada se uzimaju tokom trudnoće je relativno kratak
- Nedovoljno informacija, ali važno je da se izbegnu dezinformacije
- Značaj osnovnog rizika

Evaluacija rizika propisivanje u trudnoći

Ravnoteža između **rizika od neželjenih efekata leka na fetus i rizika da se bolest majke ne leči.**

Hvala!